

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Učitelji v stiski.

Od Save. [Izv. dop.]

Toliko se je nekdanj pisarilo in govorilo proti absolutizmu, toliko se še zdaj zmirom proti njemu govori in piše, ali ta nesrečni bavbar nij tako strašansko, če se pogleda s slovenskega stališča. Šibo smo dobivali državljani, tedaj podložniki, če je samovladar ali samodržec bil več ali manj slabo odgojen človek, njegovi svetovalci pa poredneži, ali tepci; toda absolutizem, in sicer absolutizem zadnjih 100 let imel je to dobro, da so to šibo vsi brez razločka dobivali; tudi aristokratizem in cerkev, glavne moči tedanje države, sta dobila po prstih; mogočni birokratizem le preprezal je po večjem vse državljanstvo. Tolažilno je zame, če vem, da moj sovražnik tudi šibo dobi. — Ne pride mi na um, absolutizmu hvalo peti, ali zagovarjati ga, pa, kakor sem sin nove dobe, ne morem kaj prida najti v zdanjem liberalizmu, in kakor bi rad, ni v avstrijskem; po večjem smo le svobodni na papirju, v dejanji pa strogo pod policijskim nadzorstvom. Jedino, kar se kot krasna pridobitev smatrati sme, je zdanja svetost sodnij, neodvisnost sodnikov, in da smo pred pravnim sodnim stolom vsi jednaki. To lahko o Avstriji rečemo: v Avstriji, vsaj v Cislajtani, imamo sodnike. Ali v sferi državnega prava! Ne bom se denes oziral na tužne strani, ki nam jih izvajanje ravnopravnosti gledé jezika v šoli in uradu podaja; tu zlasti Slovenci nemamo ni jedne svetle strani pokazati; v teh ozirih smo bili pod absolutizmom dosti na boljem, ker v uradu smo imeli isti jezik, kakor zdaj, v šolah pa se nij naš človek po teoriji zdanjih pedagogov poneumljal, ker, če se uže

prej nij dosti, nego kvantitativno in kvalitativno le malo util, rešil je vsaj svojo zdravo domačo pamet, ki se zdaj premrežava z nemškimi meridijani, ter našega mladiča postavlja na stališče, kjer oni stojijo, ki kakor papagaji govoré; ali vze mimo razmero učitelja, v kojij on stoji kot učitelj nasproti državnim oblastnjam. — Centralizuje se v naši Avstriji na vseh progah državnega življenja, in tudi šola jemlje se pod to črto. Šola, in posebno ljudska šola je velkanskega pomena v naši dobi; kdo bode to zanikaval! In ker je tolikega pomena, mora biti dobro urejena, mora biti organizem. Filozof Büchner pravi o njej: „v ljudskeji šoli leži vsa bodočnost države, človeštva, in kdor bi osiguran biti mogel, da bo takozvano ministertvo naukov 20 ali 30 let trdo v svojih rokah držati mogel, ta bi lahko za vsako premembo te države v smislu omike, slobode in napredka porok bil.“ Dobra je v tem oziru centralizacija; se vé da z ozirom na posameznosti narodnih značajev. Ali na veliko važnost zveze, v katerej je šola s famijlo, z domačo hišo, ne bi se nikdar pozabiti smelo, in zbog tega se nikdar ne bi smel ljudski učitelj na óno stopinjo postaviti, kjer manjši uradnik stoji, kateri se svobodno premeščuje; nikdar ne bi se smel učitelj v roke posameznih dati, najmanj pa v roke posameznih uradnikov, ker vojak lahko svojo garnizijo brez škode za državo menja, justični in politični uradnik tudi, pa uže manj; duhoven ravno tako, ali še manj, najmanj pa ljudski učitelj. Učiteljevanje nij mehanično opravilo; ozka mora zveza biti mej otroki in učiteljem. In zdaj si učitelj nemara par let v kojem kraju bil, se ljudij navadil, deco tega okraja študiral in marsikatero potezo našel v njej, katera ti pri nauku

rabi, se s starši sprijaznil, se vživel v prijaznem kraju; — naenkrat dobiš dekret kam drugam — „iz službenih uzrokov“! Nij si prosil stran, nego prav proti volji svojej in proti volji srenje moraš iti!

„Mladež je povsodi jednaka mej istim narodom“, pravijo ne mara nekovi pedagogi. — Jaz bi rekel, da nij. Klima je tudi merodajna pri razvoju človeških telesnih in duševnih sil in skoraj bližnje si vasi imajo v tem oziru posebnosti. Dosti ti je opravila, ljudski učitelj, predno spet v tem oziru na zvrnan tir prideš. Hiša starišev nij šola! Vsacemu človeku nij dano, da se prvo uro sprijazni z ljudmi. In vendar ti je neobhodno potrebno, učitelj, da si s starši v prijaznej, da, prav prijaznej zvezi, ker nagnotje do starišev te veže ožje na njihove otroke in narobe včasih. Pa si revče — od denes do jutri! In: „etwas muss der mensch sein eigen nennen, oder er wird morden oder brennen!“ Nakupi si hišico, vrt, vinograd, zdaj si še trdnješe privezan, ali — vendar moraš iti, „Aus dienstesrücksichten“ ne smeš svojih povolnostij v poštev jemati in vendar si tudi ti človek, ki bi rad si odpočival v senci lastnega doma, ali sploh pod vaško lipo, kjer si uže več let posedal! Tvoja plača nij ravno tolika, da bi Bog-si-ga-vedi kaj z njo uganjati mogel; navezan si, veselja si iskati na tleh, kjer ga sovaščan-tržan-meščan išče; tvoja omika, akoravno večja od one mnogih vendar nij tolika, da bi te delala duševnega aristokrata, ki včasih nij prav srečen, če nij v jednako izobraženej družbi; ti si povsem ustvarjen za-to, da si lahko dober prijatelj starejšim ljudem, katerih omika je navadne mere, in to posebno tudi zbog tega, ker si jim v raznih odnošajih življenja dober sveto-

Listek.

Fido.

Uže sem bil pero zamočil namenom, da napišem fulminanten članek o potrebi slovenske pravne akademije v Ljubljani in da udarim cepcem po trdej glavi protivnika gospoda prof. Šukljeja, pa sem si premislil in rekel sem sam pri sebi na tihem: ne boš ga ne, ga še premalo poznaš!

Žal mi je nekoliko, da so se zavrgle vse lepe misli, katere so mi par dnij rojile po glavi in katere sem hotel povedati na odličnem mestu nad črto v „Slovenskem Narodu“.

Bi li bil imponiral protivniku s svojimi pisarji, o tem dvomim sam, ampak za eno mi je žal, da je nijsem povedal v obraz njemu in drugim.

Jo bom pa tukaj-le povedal, če dovolite, pod črto, kjer sem si uže pridobil nekaj pravice in kjer smem rogoviliti po svoje.

Gospod protivnik (ne moj, ampak pravne akademije, jaz se nečem kregati za nobeno ceno) je citiral v 220. številki vašega dnevnika izrek „duhovitega“ dunajskega profesorja Lorenca Steina v dokaz, da se znanosti ne dadó deliti, ampak da se po univerzitetah zedinjajo v eno duševno celoto. Nič ne bi rekel, ko bi bil gospod protivnik pravne akademije katerega koli družega učenjaka dunajskega citiral, samo da nij tega Lovrenca. — Jaz gojim osobno antipatijo proti temu učenjaku, ker sva se bila v avgustu leta 1873 na „Laškem“ prav hudo sprla. Tačas je trdil ravno tisti doktor, da je znanost v Avstriji nemška, in jaz sem bil uže takrat sklenil, da ne bom nič veroval, kar bo ta gospod rekel ali pisal.

Če ješ kašo z leseno ali srebrno žlico, ješ kašo — kaj ne? Če si prilastiš znanost v tem ali onem jeziku, je znanost — kaj ne?

To je vendar jasen argument, in prepričan sem, da bode imponiral celo protivniku!

Pa še drugih argumentov sem si bil zmisllil in hotel sem jih vse prav lapidarno enega za drugim stovoriti na prvej strani tega lista nad črto, delal sem si osnovo po ulicah gredoč, kar srečam svojega znanca, recimo, da mu je ime Damijan, in ga vprašam: „kje si bil?“

„Na magistratu!“ je bil odgovor.

„Kaj pa imaš na magistratu posla? si zopet okraden, kakor pred dvema letoma? ali so te pozvali, da si odneseš ukradeno ti ropotarijo, o katerej si mi pravil, da uže dve leti leži na magistratu?“

„Kaj bi! — ampak psa so mi vzeli, psa, in so ga dali v korrekionshaus!“

„Tvoj Fido? kaj pa je on zakrivil?“

„Zakrivil? veš, sedel je včeraj pred vrati na ulici in gledal je mirno gor in dol, kar pride mimo neka kapetanica s 6 do 7 letnim fantom, Fidovim znancom, in fant ga pokliče prav glasno: Fido! a pes, ki je sicer učen na otroke, saj veš, da jih imam šestero pri hiši, je malo preprijazno skočil po kapetanskem

valec in tako jim priljubljen. Sam imaš veselje nad tem, da tudi starejšim s čim koristiš. To vse te ozko zvezuje z ljudmi, mej katerimi si dalje časa živel. In vežejo te nemara rodbinske vezi na kak kraj. Ti si jeden tistih, ki se prav zgodaj ženijo, ženiti morajo. Zlaj uže nijsi več veseli ptiček, ki rad od kraja do kraja roma; če človek v par urah nij gotov s spravljanjem svojega imetja, uže ne hojeva tako z lahka od kraja do kraja. Ali to vse te ne sme brigati, vojak moraš biti. To pa nij niti tebi, niti stroki, v katerej deluješ, koristno.

Samouprava, lepa beseda! Po Avstriji se tudi čuje. Imamo tu okrajne in krajne šolske svete. Državno življenje je neki cenejše, če državljani sami tudi kaj storé dela, ki bi se po uradnikih storiti imelo. Bravo! Vi najboljši možje okraja in kraja želite tega učitelja, pa ga ne doboste, ampak drug se vam pošlje, katerega nijste želeli. Vi se vprašate, Bogme, zakaj pa imamo pravico izbiranja? (Tako so kmetje laškega okraja dejali, ko se jim je Nemka-učiteljica poslala in tako v konjiškem okraji in tako v več družih krajih.) Vprašajte, kakor hočete, reč je enkrat taka in ne drugačna. Vi morate hoteti, kar — g. okrajni glavar hoče. Ali potem le-ta vaše potrebe pozna — ali vašim željam ustreči hoče ali ne, to vas nič ne briga! In ta je kljubu deželnemu šolskemu in kljubu vsem drugim svetom vendar le odločilen, — tudi črne in rudeče knjige o učiteljih svojega okraja piše, in on je — človek, kakor drugi, vsem strastim podvržen; gotovo tudi nij, da vse ve, ter ljudi in njih potrebe pozna, s kratka, posamezen človek tu sodi, ne korporacija. — Učitelj, meni se dozdeva, da si v takih okoliščinah malo da ne večja reva, nego si prej bil, ko je občina te izvolila in dekan te nadzoroval! Bil si človek, ki se nij tako lahko premeščeval. Ah, reva je reva!

Šola pod vodstvom juristov nij v dobrih rokah. Sicer je res, da ima jurist najuniverzalnejšo omiko; res je, da je njegova veda — veda o življenja razmerah; ne da se tajiti, da ravno zbog tega pravdnik življenje, in kar se okolo njega suče, dobro motri, ali tajiti se ipak ne da, da pravdnik rad prelamlja, kar se po njegovej volji upogibati ne da. Njegova logika je huda stvar; ta logika dela skoraj vsacega pravdnika več ali manj strastneža, ki družih ne posluša, in kakor je on dober kvas v vsacem šolskem svetu in od velike koristi, se vendar, če je sam merodajen,

v tacih vprašanjih vkljubu svojej vedi včasih preveč zaljubi v „kategorični imperativ“ prava. In življenje tega prava je drugačno od nežnejšega, ki se tam v familiji, v šoli odpletava. Sicer je korporacija zmirom bolj objektivna, nego posameznjak, koji je svojim strastim bolj pristopen. In celó na ubozem našem Slovenskem! Nas smatrajo naši sosede za strašno neomikano, nevedno ljudstvo, in po njihovem mnenju je velika dobrota, da je tudi šola prav centralizirana in kolikor mogoče v posamezne roke dana.

Velik princip se mora s bu la, če z dobra ne gre, v življenje narodovo uvesti, trdijo; narod naš se mora s silo „kultivirati“, če z dobra ne gre, glasi se tamkaj. Tudi smo tako majhen po številu, da si merodajni možje z nami dosti preglavice ne delajo; po nemški uniformirani biti za to smo obsojeni; to je po njihovih mislih „kultiviranje“; te misli se izvajajo. In to najbolj ugame pravdnik in njegov „kategorični imperativ“. —

Pod tem imperativom vam je ljudskim učiteljem od lani prav še le življenje. Vi ste na Kranjskem in slovenskem Štajerskem toliko zdihovali po teh blaženih časih: imate jih, vašo prošnjo je tudi deželni zbor kranjski uslišal in — uže popotnik na cesti sreča kacega učitelja, ki potuje, zdaj kacega s prav kislim obrazom, kacega, ki je sam želel, da pride čas prestavljanja — „aus dienstesrückichten“ in kmalu potem tovariša, ki je nemara vesel, ker pride na bolje! Po večjem pa nijso veseli ti potovalci, ker tam za gorami leži tako ljuba jim vas. — Freiheit, freiheit, die ich liebe!

—a—

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. oktobra.

Uradna „Wiener Zeitung“ prinaša 2. t. m. cesarjev odlok, s katerim se imenuje grof Trauttmansdorf predsednikom **gospodske zbornice**, podpredsednikom pa knez Aleksander Schönburg-Kartenstein in knez Konstantin Czartorisky.

Ob jednom objavlja tudi odpuščenje dozdanejšega ministra grofa Andrassyja ter imenovanje barona Haymerleja za avstro ogerskega vnanjega ministra.

Cesar je podelil poljskemu pisatelju **Kraszewskemu** prigodom njegove petdesetletnice komturski križ Franjo Josipovega reda.

Iz leta 1848 znani **češki** emigrant Josip Frič, kateri je živel malo ne 30 let v Ber-

linu in naposled v Pešti, je bil pomiloščen ter dobil dovoljenje brez kazni povrniti se v Prago.

Praška „Politik“ poroča, da se je poleg avtonomistiške stranke osnovala tudi nekaka „**državnozbornska**“, ki se bode 6. t. m. konstituirala. Imenovala se bode „levi centrum“ in je pristopilo k njej doslej 38 ustavovernih dozdanih poslancev. Za to je tudi vlada v zadnjem skupnem ministerskem svetu glasovala za desetletno podaljšanje brambenega zakona. V tem vprašanji ima vlada 74-se uže 220 glasov, manjka jih jej torej samo še 15, da bode imela dve tretjini vseh glasov.

V ponedeljek 6. t. m. bodo imeli ustavoverni poslanci konferenco, da se posvetujó, kako bi se moglo ustavovernej stranki pomagati zopet na noge.

Dober in jasen komentar k romanju nemškega kancelarja na **Dunaj** je sledeči telegram, katerega priobči „Novoje Vremja“ z Dunaja: „V pogovorih s knezom Bismarkom so se razne vladne osebe preverile, da je kneza grof Andrassy premotil s svojimi predlogi, a se je tudi sam močno zmotil glede upliva in veljave bivšega ministra za vnanje stvari. Jasno je postalo, da je bil grof Andrassy samo posredovalec mej Ogersko in dunajskim dvorom: odločevalne role nikdar nij imel. Od grofa Tasffeja je Bismark zahteval, da naj sklene trgovinsko politiško zvezo z Nemčijo, a grof Tasffe se nij hotel v to udati“. Tudi angleški „Standard“ poroča z Dunaja v sličnem smislu: „Občinstvu se hoče natveziti, da avstrijsko-nemška zveza ne potrebuje, da bi se zapisala na papir. Jaz pak vém, da so dobri uzroki, zakaj se nij ta zveza pismeno sklenila. Grof Andrassy je cesarju to svetoval, a cesar nij na to ničesa odgovoril. Ako bi pak se bila ta zveza sklenila pismeno, skleniti bi se morala tako, da bi tudi Rusija zraven pristopila, tega pa knez Bismark ne bi maral.

Vnanje države.

Poroča se po novinah, da se hosta nemški kancelar Bismark in **ruski** državni kancelar Gorčakov sešla v Berlinu. Te novosti omenjajoč, piše magjarski a nemški pisani list „P. Lloyd“ po svojej starej šegi zasmehovalno zoper Slované v Avstriji, „katere bosti morali obrzdati Avstrija in Nemčija“, in zoper Rusijo napenja se tako, kakor žaba v basni. „Lloyd“ pravi: „Mejnarodni odnošaji evropski nijso tla, kjer bi se ruska vladna vprašanja reševala“. No, magjarska tla gotovo da nijso za to pripravana niti sposobna, ali pride gotovo še čas, ko se bodo magjarska vladna vprašanja reševala na ruskih tleh, slovanska roka pak bode pisala rešitev na óni del magjarskega života, na kateri so morali Magjari po Vilagoši mokre cunje pokladati. Neznosna je res magjarska prevzetnost in ostudna.

Ruski car je bil šel 1. t. m. iz Livadije v Sevastopol. Generaladjutant Tergukasov je

paglovcu in ta se je tako preplašil, da se je začel nemilo dreti. Ljudje so se zgrnili, ali so videli, da dečku nij nič, in da se pes samo igra, no, kapetan, ki sicer rad ekscedira, je precej prijavil mene in psa na magistratu, ter je celo zahteval kaznen smrti za mojega Fida. To veš, da je naša policija urna včasih, pa za to je precej poslala gradskega fizika, da pregleda dečka. Gradski fizik je najprej šel gledat dečka, ali ga nij videl, ker ga kapetan nij dal pregledati, ampak je stiral doktorja ven iz hiše.

Ker še nij imel doktor dosti gradiva za svoj „visum repertum“, je prišel mojega psa gledat, nij li stekel. Jaz pozovem psa in mu utaknem svojo roko v gobec, da pokažem doktorju, kako je njegova sumnja netemeljita, ali fizik menda nij veroval, da je pes zdrav, ker so precej zatim prišli trije možje, en pandur in pa dva druga, katera sta hotela z drotom uloviti psa v dvorišči, ko mene nij bilo

doma. Moj Fido je v sosedstvu priljubljen, pa za to so ga nekateri hoteli braniti, ali rekla jim je moja soproga, naj se ne kregajo s šintari, ampak je pozvala peska ter ga je izročila pravici, a ta ga je odpeljala na špago v arest.

Ko grem domov, vidim pred svojo hišo hrpo ženskij, bila je Urša, Magda, Barica, Jalža in Špela, in te so se posvetovale, da-li je Fido kriv ali je nedolžen. S početka je bila večina za krivnjo, ker je Urša rekla, da jej je enkrat pošnčljal juho, ko je obed nosila v šalicah za svojo gospodo, Magda: da je po njej skočil z blatnimi capami, Jelža: da jej je kos kruha ukradel itd., a končno so zaključile jednoglasno, da je Fido dober, ampak fanta pač fanta ne bi bilo škoda skupaj z očetom njegovim.

Jaz sem se srdil s početka, potem pa sem se vsedel, pa sem napisal podnesek na policijo, v katerem sem zahteval, naj mi po-

vratijo one moje stvari, katere so mi bile ukradene v noči od 20. do 21. septembra 1877 in katere še denes na magistratu ležijo, potem pa psa naj mi dajo nazaj precej, ker nij nič zakrivil in nij stekel. Vsled tega podneska sem bil pozvan na policijo ob 4. uri, čakal sem do šeste, in zdaj grem domov.

„Kaj si opravil na policiji?“ ga vprašam.

„Kaj bi opravil, saj nij bilo v kanceliji ónega gospoda, ki je podpisan na pozivu, a šef policijski mi je rekel, naj pridem drugikrat, jaz in moj sosed, kateri je tudi bil pozvan, in kateri je hotel svedočiti, da Fido nij grizljiv.“

„A glede tvojih ukradenih efektov.“

„O tem nehtejo nič čuti na magistratu, so uže pozabili, ker nijso menda nič pismenega naredili, ampak rekli so mi, ko sem se bil malko obregnul, naj se ne prenačim, ker znabiti je stvar odstopljena sodbenemu stolu. Če sem se prenačil, ko sem po izmaku dveh let

bil imenovan poveljnikom drugega kavkaškega armadnega kora.

Za **pruski** deželni zbor se vrše zdaj volitve volilnih mož; izid volitev nij še znan, a postavljajo se nacijski liberalci močno na noge. —

Iz **Simle** poroča 1. t. m. „Off. Reuter“, da maršira general Roberts proti Kabulu in da so angleški vojaki zdravi.

Dopisi.

Iz Zatičine 29. sept. [Izv. dopis.] V nedeljski številki „Slovenskega Naroda“ omenja pisatelj članka „kranjska deželna zastava je belo-modro-rudeča trobojnica“, tudi nekaj o tistem škandalu, ki ga je zatiški davkar Lillegg 23. aprila t. l. provociral, ko smo hoteli zatiški narodnjaki na gradu zraven cesarske zastave razobesiti slovensko trobojnico.

Gospod dopisnik tistega članka nas ima za čudne može, češ „ustrašili so se najprej nemškutarskega agitatorja, in še le v drugi vrsti davkarja Lillegga, in „zaradi ljubega miru“ — naše kranjske zastave niso razobesili. — Škandal!“ — In nekaj stavkov pozneje piše zopet taisti g. dopisnik: „In narodnjaki zatiški so „zaradi ljubega miru“ svojo kranjsko zastavo zatajili, namesto da bi bili rajši nemškutarskega agitatorja Lillegga za jezik prijeli, ter se pri deželni vladi pritožili.“

Gospoda, tukaj gre za našo narodno čast! Čudno res čudno se nam dozdeva, kako more g. dopisnik tako stvar obravnavati, ki mu nij, rekli bi, skoraj nič znana. On je seveda ob svojem času bral „Slovenski Narod“, ko je ta junaški čin zatiškega davkarja recte Veliko-Nemca obelodanil, a tega on nikakor ne vé, kaj so potem zatiški narodnjaki ukrenili. Zato je njegova sodba krivična. G. dopisnik slika nas po vsem kot strahopetce. Kako čudno se glasé besede „zaradi ljubega miru“? Kaj je menda mislil g. dopisnik, da se bomo dali „zaradi ljubega miru“ od vsake take borne nemčurske duše v kozji rog vgnati?

Da se bo g. dopisnik pomiril, in da tudi drugi gospodje, ki so brali dotični članek, ne bodo imeli čudnih pojmov o nas, smo primorani tu odgovoriti:

1. Nij res, da so zatiški narodnjaki „zaradi ljubega miru“ svojo kranjsko zastavo zatajili, ampak razobesili so 23. aprila t. l. kljub vsem zaprekam zatiškega davkarja slovenske trobojnice na dveh krajih Zatičine. Na gradu so pa to zategadelj opustili, da bi ne

provocirali še večjega škandala, kakor ga je uže provociral slavni nemčurski agitator Lillegg sè svojim vpitjem, kajti kričal je kakor črednik.

2. Neresnično je tudi, da so zatiški narodnjaki „zaradi ljubega miru“ to stvar pri miru pustili. Zavedajoči se svoje narodnosti in svoje dolžnosti, ter upajoči, da se bo ta nepostavni in nelojalni čin zatiškega davkarja ostro kaznoval, storili so vse, kar jim je le mogoče bilo. Zatiška narodnjaka, ki sta bila navzoča pri tem goropadnem škandalu in pri zasramovanji svetega našega prapora, poslala sta pritožbo v svojem imenu do slavne deželne vlade, ter prosila, naj deželna vlada to stvar ostro preiskuje. Stavila sta tudi več interpelacij do slavne deželne vlade, mej temi to, kako smé nižji uradnik à la Lillegg, — ki ima le pravico davek pobirati, a ne srdi kazati do katere koli narodnosti — kako smé tako človeče prepovedati čin lojalnosti? Tuli kmetje iz okolice podpisali so svojo pritožbo, ter poslali na deželno vlado, proseči, da bi vlada ta nepremišljeni korak Lilleggov ostro kaznovala, češ „on je najsvetejši znak vsacega naroda oskrnil, ter tako naš narodni čut in ponos razžalil.“

Deželna vlada je to stvar za nas nepovoljno rešila. Davkarja Lilleggu se dosedaj nij še nič zgodilo. Ta stvar celo nij bila preiskovana. Sicer pravi deželna vlada v svojem dopisu, ki ga je odpisati blagovolila, da, ali so slovenske zastave veljavne ali ne, to še vprašati nij potreba, ker se to samo ob sebi razume (da das kein gegenstand der frage ist, pravi omenjeni dopis.) Nadalje pravi omenjeni dopis, da niso bili dotični narodnjaki kompetentni za to stvar. A vsak mora nam priznati, da so bili oni kompetentni. Kakor smé zatiški davkar ali drugi uradniki na gradu nasaditi cesarsko zastavo, tako smémo mi narodno trobojnico. Vsi, ki v gradu stanujejo, imajo enake pravice, tudi narodnjaki; ali pa ima davkar Lillegg kak poseben privilegij, ker je zagrizen in strasten nemčur?

Dokler pa ne bo vlada takih prestopkov nižjih uradnikov Lillegbove baže ostro kaznovala, ne smemo upati, da bi se kaj v tem obziru zboljšalo. Slobodno bodo oni psovali in zaničevali sveto našo zastavo, dar našega cesarja, kakor je to storil zatiški davkar, ta kuriozni „curriculum vitae.“

Upamo pa, ter smo preverjeni, da bo kateri gg. državnih poslancev o tej stvari v

povprašal po svojih stvareh, potem ne vem, kedaj bi se smel zopet oglašiti!“

„A kaj misliš storiti?“

„Mislil sem najpreje iti pritožiti se k mestnemu županu, pa ne bom šel, ker sv. pismo pravi: „Abraham autem genuit Isaak, Isaak autem genuit Jakob itd.“

„Kaj hočeš s tem povedati?“

„Župan ima hčer, hči ima moža, mož ima brata, brat je gradski fizik itd.“

„Če je tako, potem ne hodi tožiti.“

„Ampak kapetana bom pač prijavil, ker sem čul, kako mu je rekel en jurist, odgovarjaje mu na naziv lump, da je avstrijski magarec!“

„Ja potem ti pa še tvojega jurista zapró!“

„To bi se res moglo zgoditi, — pa ne bom!“

In nij šel Damijan nikamor, ampak poslal je svojo staro deklo Metličanko k živoderu, a ona je vse obavila, zvedela je, da Fido sicer tuli prav grozno, ali mu ne bo nič, ker je po

izreku živinarja zdrav, no, da mora vendar 10 dni ostati, ker je policija to odredila in za košto se bo nekaj plačalo, potem pa pride zopet domov. Tako se je zgodilo. Fido, kateri se je mej tem z živoderskim slugom, ki je bil tudi iz Metlike doma, prav dobro spoprijaznil, je prišel tolst in sit nazaj k svojemu gospodarju, nego stvari, katere so bile ukradene Damijanu leta 1877. nijso še prišle dozdej.

Fido je bil 10 dni na univerzi, na katero je bil prišel po § 123 pesjega reda, a sedaj mu nij treba akademije doma, ker je imel dosti priložnosti, naučiti se poštenja in malo modrosti.

Meni se je Damijanov Fido precej pri-ljubil, ker, da nijsem zvedel o pravem času njegove tragikomične historije, bi se bil gotovo spustil v polemiko zaradi pravne akademije, in ne vem, kako bi bil prišel iz afere, brž ko ne bi me bil ta ali oni protivnik pošteno kresnil po glavi!

—v.

državnem zboru izpregovoril. (Znan slovenski državni poslanec ima to stvar uže v rokah.)

Toliko v pojasnjenje! Preverjeni smo, da se nijmo nikakor kazali kakor strahopetci in izdajice naroda, ampak pokazali, da nam nij vse jedno ravnanje z našim narodom. Storili smo kot pravi narodnjaki, kar nam je le bilo mogoče. Ultra posse — —.

(Konec dopisa smo izpustili, ker dobro vémo, da g. pisatelj članka, kateremu gre za-sluga, da je prouzročil to razjasnilo, nikakor nij imel namena, žaliti Zatiške narodnjake.

Ur.)

Domače stvari.

— (K slavnosti petdesetletnice Kraszevskega.) slavnega poljskega pisatelja, katera se je včeraj v Krakovem obhajala, bili so tudi odtod telegrami odposlani, mej temi sledeči: „Slovenci od Drave in Mure do jadranskega morja slavimo s poljsko-slovenskimi brati petdesetletnico ženjalnega poljskega literata Kraszevskega. Slovani v slogi in bratovski ljubavi zedinjeni smo nepremagljivi. Slava Kraszevskemu! Slava poljskemu narodu! Slava Slovanstvu! Dr. Vošnjak. Dr. Zarnik. Jurčič.“

— (Vojaštvo) obhaja danes ob 9. uri god Njeg. Veličanstva sè sv. mašo v nunskeji cerkvi.

— (Domačega našega polka) vojaki, ki se domov na odpust vračajo, so Livno zapustili danes teden. V Ljubljano bodo soboj prinesli in v tukajšnji cerkvi sv. Petra shranili čestitljivi stari barjak, ki je bil — o čemer so poročale novine — svečano zamenjan z novim. Te dni se je spet močno govorilo, da utegne ves 17. polk ostaviti Bosno. Tudi dunajske novine so poročale, da je vojevoda Württemberg nasvetoval vojnemu ministerstvu, naj se z 41. in 76. polkom odpusti v domače kraje tudi pešpolk barona Kuhna. Ali je v tem kaj resnice, se bode skoro pokazalo, ker menda pač novakov ne bodo naprej pošiljali, če so naši vrli fantje drugam namenjeni. Mi prav iz srca želimo, da bi višji krogi izpolnili vroče želje mnogih naših zemljakov.

— (Nad Dravljami) poleg Ljubljane je v ponedeljek ob enajstih dopoldne en fantin nekega posestnika z nožem v hrbet sunil, tako, da mu je meso prerezal in še prsno mreno in leva pljuča od zadaj ranil. Rana je nad 3 palce dolga in zelo globoka.

— (Cena mesu v Ljubljani za mesec oktober.) Kilogram najboljšega mesa od pitanih volov stane 58 kr., slabejšega 50 kr., najslabšega 42 kr. Kravje in uprezne živine meso se ima prodajati po 52, 44 in 36 kr.

Tuji.

2. oktobra:

Evropa: Franz iz Zadra.
Pri **slonci:** Perne iz Vipave. — Dolschein iz Gorice. — Bach iz Dunaja. — Črne iz Reke. — Danzer, Friedenheim iz Dunaja.
Pri **italijci:** Lavrinschek iz Krškega. — Meiler iz Trsta. — Petske iz Linca.
Pri **bavarskem dvoru:** Flore, Aljančič iz Trsta. — Vonderschmidt iz Celovca.
Pri **avstrijskem cesarji:** Aušič iz Trebnja. — Gritsch iz Grada.

Dunajska borza 3. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68	gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	"	20	"
Zlata renta	80	"	90	"
1860 drž. posojilo	126	"	60	"
Akcije narodne banke	840	"	—	"
Kreditne akcije	268	"	50	"
London	116	"	75	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	30	"
C. kr. cekini	5	"	58	"
Državne marke	57	"	60	"

Zahvala.

Za ljubeznjivo sočutje mej boleznijo in pri smrti našega nepozabljivega gospoda

Pavla Skaléta,

za mnogobrojni sprejem pogreba, za darovanje mnogih prekrasnih vencev, za gniljivo petje čitalniškega pevskega zbora pred žalujočo hišo in na pokopališču, za častno in odlikovalno poslatenje od mnogo strani, izreka vsem znanem, prijateljem, žlahti in imenovanemu pevskemu zboru najsrčnejšo in najtoplejšo zahvalo

(466)

žalujoča rodbina.

Podpisani učitelj plesu naznanja častitemu občinstvu, da uči na svojem

plesišči,

v sv. Florijana ulicah št. 32, poleg mnogih drugih plesov tudi „Kolo“ in „Slovanka“.

Z odličnim spoštovanjem

Kajetan Doix,

(450—3)

učitelj plesu.

Šolske knjige.

V začetku šolskega leta priporočujem v domačo rabo učencev in za šolske bukvarnice sledeče svoje šolske knjige, ki se dobijo pri založnikih po knjigarnicah in pri meni: **Občno zgodovino** (c. 25 kr.); **Zemljepis** (l. natis 15 kr., z. popravljeni natis s slikami 30 kr.); **Domovinoslovje** (c. 12 kr.); **Malo fiziko** v pogovorih (c. 25 kr.); **Fiziko in kemijo** (c. 70 kr.); **Prirodopis** (c. 60 kr.); **Geometrijo** (c. 24 kr.); **Priprave iz zgodovine Štajerske** (c. 8 kr.).

Ivan Lapajne,
v Krškem (Gurkfeld).

(449—3)

Naznanjam vsemu p. n. občinstvu, da sem odprl

Národno pivarno

preje pri (Progresso), tik kavarne Bot v Trstu.

Dobiva se vsakovrstno prav dobro vino, kakor teran, reforski, berzamin, okusno pivo, dobra kuhinja in točna posrežba. Priporočam se narodu, naj me tudi v novih teh prostorih mnogobrojno obišče.

Ivan Jerina,

gostilničar.

(462—2)

Ponudba v zakon.

Mlad udovec, kmetovalec, prijetnega obraza, s precejšnjim premoženjem, želi v zakon stopiti z dobro a tudi premožno gospodinjjo. Ponudba, kateri se s častjo garantira molčečnost, naj se blagovolje poslati na pošto nabrežinsko (Nabrežina na Primorskem, poste restante pod šiframi 10. S ab M. C.)

(464—2)

Št. 13351.

(465—2)

Razglas.

Mestni magistrat naznanja, da je z ozirom na govejo kugo, ki se je po uradnem preiskovanju v vasi Štanga, občine trebelevske, v političnem okraju litijskem pričela, mesečni semenj v Ljubljani, ki bi imel biti 8. t. m., ustavljen.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 2. oktobra 1879.

Župan: Laschan.

Največja razprodaja

zdolaj imenovanih stvari s svetovne razstave, za polovico vrednosti.

Žepne ure.

(Iz Švajce).

Vsaka ura je najfinije repasirana, na trenotek regulirana in jamci se na 3 leta.

Najboljše in najceneje ure sveta!

Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekund repasirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključcem in baršunastim etui-jem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 8.80.

Žepna ura iz umetnega zlata, na minuto regulirana, z zastoj pridodano vrlo fino verižico od pravega double-zlata, ključcem in baršunastim etui-jem, samo gl. 3.75.

Krasna ura na sicerce iz težkega nikel-srebra, na sekund regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 7.75.

13lotna srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kovnici, s 15 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, na sekund regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 12.60.

Krasna, prava 13lotna puncovana srebrna ura za gospe, s 15 rubini, razen tega na novem, električnem potu pozlačena, tako, da je ne more noben zlatar sveta od pravega zlatih razločiti; razen tega zastoj pridodano iz umetnega zlata in najfinije venecijanskega pletiva, preje gl. 28, zdaj samo gl. 16.

Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, na dršku brez ključa za navijati, z dvojnimi in kristalnim oklopom, preje gl. 24, zdaj samo gl. 8.85, z verižico od double-zlata itd.

Isto tako fina email-ura s strojem za odbijanje ur, more se porabiti v najeleganterji sobi, gl. 2.85.

Regulirana ura za buditi z ropetuljo, more se tudi uporabiti kot ura za pisano mizo, preje gl. 12, zdaj pa samo gl. 6.

Število ur zmanjšalo se je, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmenj stane četirnikrat več, naj se preje ko mogoče obrne na zdolaj označeno firmo.

Solnčniki in dežniki.

(Iz Milana v Italiji.)

Jeden solnčnik od ponarejene svile z belo, zeleno, rdečo ali plavo podstavo, s plastičnim nikelnakom in posebnim podstavom paspolirano, preje gl. 4, zdaj samo gl. 2.

Jeden italijanski kloth-dežnik z zapenčanjem od kina-srebra in najfinije rezano palico, preje gl. 4.50, zdaj pa samo gl. 2.50.

Jeden double-solnčnik za gospe in gospe, podstavljen in v vseh barvah, z zapenčanjem od kina-srebra in verižico stane samo gl. 2.

Dežni plašči od proževine in ogrtači.

(Amerika.)

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odlikovane s 15 medaljami, a zaradi svoje dvojne svrhe, za dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači za nositi je najboljša in najpraktičnejša obleka. Ti dvojni kaputi so stali preje gl. 14 do 16, ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 7.50 do 8.50 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke, posebno ker se dobiva vnaše velikosti.

2000 tucatov ameriških svilnih natikačev in nogovic

(Filadelfija v Ameriki).

najzdravejša nošnja, hladi noge in popije pot, 6 parov gl. 1.50, nogovice 3 pare gl. 1; tse so jednobarvene, v najmodernejših bojah, nebezno plave, rdeče, sive in pisane.

Še jedenkrat priporočamo spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenju kazočo se priliko porabiti in naročbe tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posebe, ker po prvi objavli tega naznanila, proda se jako veliko.

Naslov za pisma: **A. FRAISS, Rothenhurmstrasse, Hauptdepot industrieller Fabrikate, 9, BEČU.**

Naročbam iz Bosne in Hercegovine treba priložiti novce, ker se tja pouzetbe ne pošiljajo.